

Oikeusministeriö

2026/3

Arviomuistio: Sähköinen testamentti ja testamenttirekisteri

Arviomuistion tavoitteet sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin mahdollistamiseksi ovat kannatettavia

- Finanssiala ry (FA) kannattaa sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin perustamista arviomuistiossa ehdotetulla tavalla.
- Jatkotyössä tulisi kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota videovälitteisesti tapahtuvan todistamisen luotettavuuteen sekä siihen, miten testamentin tekijä voi jälkikäteen tarkastella voimassa olevaa testamenttiaan rekisteristä.

Sähköinen testamentti

Sähköinen allekirjoitus

Hyväksytty sähköinen allekirjoitus on kannatettava. Mikäli tarvitaan siirtymävaiheen ratkaisua, suosimme (kiinteistökaupan järjestelmää vastaavaa) viranomaisen ylläpitämää ja valvomaan järjestelmää, jossa hyödynnetään eIDAS korotettua tasoa ja jossa myös kolmannella taholla on mahdollisuus jälkikäteisesti validoida allekirjoituksen aitous ja asiakirjan eheys.

Videovälitteisen todistamisen vaatimuksista – kohta 4.2.1.4

Arviomuistion ehdotuksessa todetaan, että todistaminen voi tapahtua joko fyysisesti läsnä tai videovälitteisesti etäyhteydellä. FA haluaa kiinnittää huomiota siihen, miten testamentintekijän henkilöllisyys videoyhteydessä varmennetaan luotettavasti, jos todistajat eivät tunne testamentintekijää henkilökohtaisesti.

Sähköisen testamentin peruuttaminen – kohta 4.2.2

Ehdotetussa mallissa nykyisistä testamentin peruuttamisen tavoista jää pois alkuperäisen paperisen testamentin tuhoaminen. Tämä vaatii aktiivista tiedottamista ja ohjeistusta, jottei testamentintekijä jää siihen käsitykseen, että hänelle jääneen tulosteen tuhoaminen riittäisi.

Sähköisen testamentin rakenteisuus – kohta 4.3.2

Arviomuistiossa todetaan, että esivalmistelussa oli myös pohdittu vaihtoehtoa, jossa testamentin tekijällä olisi mahdollista listata palveluun testamentinsaajia koskevat tiedot, jolloin nämä voisivat saada testaattorin kuoleman jälkeen DVV:ltä ilmoituksen, että rekisteristä löytyy sähköinen testamentti, jossa heidät on nimetty testamentinsaajiksi. Tätä kuitenkin ei ole ehdotettu. FA toteaa, että testamentin saajia koskevat yksilöintikentät voisivat kuitenkin olla tarjolla, jolloin niitä voisi hyödyntää silloin, kun testamentinsaajan henkilötunnus/y-tunnus on käytettävissä.

Rekisteröintivaatimus – kohta 4.3.6

Arviomuistiossa on pohdittu, voisiko testamentin tekijä katsella rekisteröityä testamenttiaan palvelussa myös myöhemmin, vai onko rekisteröinnin yhteydessä saatava sähköinen kopio testamentista riittävä.

FA:n mielestä olisi tärkeää, että testamentin tekijälle turvataan mahdollisuus katsella rekisteröityä testamenttiaan asiointipalvelussa myös myöhemmässä vaiheessa. Katselumahdollisuus varmistaisi, että testamentin tekijä saisi tarvittaessa ajantasaisen tiedon voimassa olevan testamenttinsa sisällöstä.

Rekisteröinnin vapaaehtoisuus – kohta 5.3

Arviomuistiossa ehdotetaan, että paperisten testamenttien rekisteröinti olisi vapaaehtoista.

FA toteaa, että paperisen testamentin rekisteröintivaatimus voisi kuitenkin poistaa monia käytännön ongelmia, kuten epävarmuuden siitä, onko testamentti laadittu ja löytyykö se tarvittaessa. Sitäkään vaihtoehtoa ei siis tulisi vielä hylätä, varsinkin koska kyseinen vaatimus ei ole entuudestaan vieras, vaan koskee jo avioehtosopimuksia.

FINANSSIALA RY

Taina Ahvenjärvi